

Blahut Pál: Külföldi út – akadályokkal...*

Békéscsabán az Előre Munkás Testedző Egyesület élvonalbeli amatőr tornásza és futballistája voltam, innen kerültem szívós, kitartó munka után az artistaművészet területére.

Egy vándorcirkusz, a „Scotti Szabad Színpad” ócska padján léptünk fel először a világot jelentő deszkára 1929-ben, Csillag Trió néven.

Első fellépésünk nagy sikerrel zárult és azon az estén örökre eljegyeztem magam az artista pályával.

A siker részes-alapon akkor nekünk óriási gázsit jelentett, napi 5-8 pengőt, hiszen előzőleg a gyárban heti 6 pengő volt a keresetem. Abban az első szezonban boldogan dalolt egy kis komédiás!

Egy-két évi „szabadszínpados” szereplés után kitartó, éjjel-nappali próbákkal betörtünk az ún. középvonalba, Kociha András, volt birkózóbajnok partnerommal. Célunk egy ún. exportképes komis excentrik szám kidolgozása volt. Ezt Donnert Károly „Szabad Cirkusz Aréna”-jában töltött 2 éves szerződésünk alatt Faludi Sándor világhírű akrobata mester segítségével el is értük.

Miután az artisták zöme nyomorúságos körülmények között – szerződés nélkül kóborolva, vagy kisebb nagyobb komédiás üzleteknél, vásárosó kikiáltóknál, félgázsik mellett, teljesen kiszolgáltatva a munkaadónak – tengette életét, egyetlen cél lebegett a szemünk előtt, *ki külföldre!*

Itthon már befutottunk és elismertek voltunk, de külföldi szerződéshez kellett valamilyen „ajánlólevél”, illetve fellépés nemzetközi artistákat foglalkoztató varietében vagy nagycirkuszban.

Egy szép napon ránk ragyogott a szerencse. 1938 júliusában Mayer Ferenc, az Alpési Falu Varieté igazgatója Pesterzsébeten megtekintette a Merkli Cirkusz jó nívójú műsorát, ahol mi is szerződésben voltunk, és szeptember 1-től egy hónapra leszerződött havi 900 Pengőért. Ez akkor nekünk mamut gázsit volt – egy átlag tisztviselő 5-6 hónapi keresete – megfogtuk az isten lábát! Megnőtt az önbizalmunk, „galléros” felsőbbbányú artistáknak képzeltük magunkat és még abban a hónapban befutott életünk első, rég óhajtott külföldi szerződése Olaszországba! Mit mondjak? Boldogok voltunk!

Valami gonosz dzsin azonban irigykedve nézhette szerencsénket, mert szeptember 21-én az Alpési Faluban előadás alatt táviratot kaptam: 6 órán belül sürgősen bevonulni Kecskemétre a Tüzérségi Laktanyába. 1 napot futkároztam mentesítésért, de hiába, műsor közben elvitte az előadásról, s kis híján katonaszökevénynek nyilvánítottak.

Szerencsére két héttel azelőtt egy este fellépésünk alkalmával előadás után meghívott az asztalához egy vezérkari őrnagy. Tetszett neki a számunk, szerette az artistákat, olyan bohém sportember-féle volt. De nagyon szerette a borocskát is! Vendégei voltunk, bár kissé feszélyezetten, a későbbiekben azonban kölcsönösen elázva, pertut ittunk. Búcsúként becsületszavát adta, hogy bármikor segítségünkre lesz, ha szükségünk van

CIRKUSZI AKROBATIKA

Alaputatási és szakmódszertani periodika

rá! Összecsaptuk a bokánkat, kérlekalásson, tisztelettel urambátyám és köszönetünket fejeztük ki.

A távirat kézhezvétele után rohantam is én az urambátyám őrnagy úrhoz a Markó utcába. (Nem mertem volna gondolni sem, hogy ilyen hamar szükségem lesz rá.)

Meghallgatott és azt tanácsolta, hogy egyelőre vonuljak be és adjak be hozzá egy kérvényt a leszerelésemmel kapcsolatban, mint családfenntartót majd leszereltet. Én nem vonultam be, így aztán este elvittek a Varietéből.

3 hónap múlva azonban leszereltem, mint családfenntartó (az őrnagy úr szavát állta, la a kalappal előtte) és hazautaztam Csabára. Elkezdődtek az éjjel-nappali próbák és 1939 január 1-re ismét kifogástalanul állt a számunk, olaszországi szerződésünk pedig érvényben volt még. Útlevel-kérelmünket azonban elutasították, így ismét rohantunk az urambátyám őrnagy úrhoz. Végighallgatott – mintha most is látnám – elővett egy cigarettát, az ablakhoz sétált és hosszan elgondolkodott. Mi álltunk mozdulatlanul, halotti csendben, majd megfordult, odajött hozzánk és elkérte a kérvényünket. Ráírt valamit, borítékba tette, ideadta, majd „vigyétek vissza és az útlevelekkel gyertek hozzám vissza”, mondta. Az útlevel osztály vezetője, ki előzőleg elutasított, majd felfalt szemeivel, de útleveleinket kiadta. Boldogan szaladtunk vissza az őrnagyhoz, aki azt az utasítást adta, hogy ha a vonaton az útleveleket ellenőrző katonai szervek nem akarnak tovább engedni – mert ma éjjel határzárlat lesz – közöljünk a Parancsnokkal csak annyit, hogy „Uram, szolgálati út! Mindent megköszöntünk, megígértünk és az örömtől majd szétrepedtünk.

A vonaton éjfél felé jött az útlevel-ellenőrzés, nagyon izgultunk. Egymásnak azt mondogattuk, hogy viselkedj nyugodtan, mosolyogj, de közben a hideglelés környékezett! Azt a feszültséget soha az életemben nem fogom elfelejteni, mert a sikeres kimeneteltől függött egész életünk, további pályafutásunk! Elkérték az útleveleinket, aztán közölték, hogy nem mehetünk tovább. Nagy lélegzetet vettem, utánamentem, félrevontam a Parancsnokot és közöltem vele halkán: „Uram, szolgálati út!” Rám nézett és mosolyogva mondta: – Oh, hát miért nem ezzel kezdték? Közöltem, hogy sokan voltak a fülkében. Ideadta az útleveleinket és szalutált. Mire visszaértem, a kollégámhoz, patakokban folyt róla a víz az izgalomtól. Amikor odasúgtam, hogy minden rendben, levett egy bőrdönt és egy rúd szalámit meg egy fél sonkát egyből elpusztítottunk az elszenvedett megpróbáltatások ellensúlyozására.

Reggel 6 óra felé vonatunk befutott Milánóba. Térdig érő hó, sivító hideg szél fogadott, ott álltunk a Pályaudvar bejárata előtt az örök nyár hazájában tavaszi kabátban, fehér micisapkában dideregve, de álmaink teljesedtek. Külföldi szerződésben voltunk! Sikerünk volt, befutottunk nemzetközi szinten is! Útlevelünk 6 hónap alatt lejárt, 3 hónapra Milánóban nagynehezen meghosszabbították, de két hét múlva az Olaszországban élő valamennyi katonaköteles magyar felszólítást kapott a hazatérésre.

Rohantunk artista ügynökönkhez Umberto Bassihoz, aki táviratilag csinált nekünk szerződést Athénbe, de az útlevelünk csak Olaszországra volt érvényes. Mit tegyünk? Fogtam magam, elővettem az útleveleinket és egyszerűen kiterjesztettem őket Görögországra. Beírtam franciául: Grèce, mell magyarul: Görögország. Legnagyobb rémületemre a tinta szétfolyt és a betűk teljesen elhalványodtak és én is velük együtt. Csak a vak nem fogja észrevenni, hogy ez a kiterjesztés nem éppen hiteles! Szerencsénk volt, a görög konzulátuson minden további nélkül benyomták a vízumot, aztán 7 hónapot dolgoztunk Görögországban.

CIRKUSZI AKROBATIKA

Alapkutatási és szakmódszertani periodika

---

* *A PORONDON... a magyar artistaművészet 25 éve*A Magyar Cirkusz és Varieté Igazgatósága, Párt és Szakszervezete kiadványa (1969. novemberében meghirdetett pályázatára érkezett pályaművekből) 31-33. o.